

1

Parçada semâlardan yeryüzüne,
oradan canlılara ve zerrelere
doğru nasıl bir ispat yolu
kuruluyor?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 1

En büyük âlemden en küçük birime doğru inen bir düzen gösteriliyor; her basamak bir sonrakinin aynı kudret ve idare altında olduğunu düşündürüyor.

2

Göklerin ve yerin düzeni niçin
tevhid açısından güçlü bir delil
kabul ediliyor?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 2

Çünkü böylesine kapsamlı ve uyumlu bir düzen, dağınık güçlerle değil tek bir mutlak kudretle daha makul şekilde açıklanır.

3

Güneş sistemi üzerinden
yürütülen düşünce, dünyaya dair
hangi kapıyı açar?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 3

Dünyanın da aynı mutlak idarenin bir parçası olduğu sonucuna açar.

4

Yeryüzünde sürekli yenilenme,
dolma ve boşalma hâlinin
zikredilmesi hangi sonuca
götürür?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 4

Bu deęiřimin geliřigüzel değil;
ilim, kudret, adalet ve hikmet
ölçüsüyle gerçekteřtięi sonucuna
götürür.

5

Metinde adalet ve hikmetin
mizanından bahsedilmesi neyi
düşündürür?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 5

Varlıkların düzensiz değil, ölçülü ve yerli yerinde meydana getirildiğini düşündürür.

6

Bireylerin kâinat türlerinin özeti
gibi görülmesi ne tür bir anlayış
doğurur?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 6

Küçükte büyüğün izini okuma ve
bir varlıktan bütün yaratılış
düzenine geçme anlayışı doğurur.

7

Kandaki küçük parçacıkların belirli kanunlarla hareket etmesi neden önemlidir?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 7

En küçük seviyede bile bir emir,
ölçü ve sevk bulunduğunu;
tesadüfün açıklayıcı
olamayacağını gösterir.

8

Zerrelerin sanatın işlenişinde araç
gibi görülmesi neyi vurgular?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 8

Maddenin en alt seviyesinin bile başıboş olmayıp maksatlı bir sanatın parçası olduğunu vurgular.

9

İnsan yüzlerindeki ayırt edici işaretlerin varlığı hangi sonuca delil olur?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 9

Her insanın özel olarak bilindiği ve hikmetle farklı kılindiğı sonucuna delil olur.

10

Bu bölümde tevhid hangi yöntemle anlatılıyor: yalnız soyut bir iddia ile mi, yoksa gözlemlenebilir düzen üzerinden

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-ve-avetle-hulasasi

Cevap 10

Gözlemlenebilir düzen üzerinden anlatılıyor.

11

Gökler ve yerin düzenli yaratılmış
olması neden tesadüfe
bırakılmıyor?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 11

Çünkü böylesi kapsamlı bir düzen,
güçlü ve kuşatıcı bir irade ve
kudret gerektirir.

12

Güneş sistemi için kullanılan
yönetim fikri, dünya için nasıl
devam ettiriliyor?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 12

Büyük sistemdeki sevk ve düzenin, dünyadaki işleyişte de sürdüğü gösteriliyor.

13

Yeryüzündeki sanat eserlerinin
rububiyet ve terbiye altında
olduğunun söylenmesi ne
demektir?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 13

Onların sadece yaratılmadığı, aynı zamanda beslenip geliştirilip hikmetle sevk edildiği demektir.

14

Bütün türlerin kudret altında
olduğu kabul edilince, tek tek
bireyler için neden ayrıca delil
getirilivor?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 14

Çünkü asıl sanatın inceliği
bireylerin özel yapısında ve
kusursuz ayrıntılarında daha açık
görünür.

15

Bir canlının küçük bir âlem gibi görülmesi tevhid açısından nasıl bir kolaylık sağlar?

Cevap 15

Tek bir canlıyı inceleyerek daha büyük yaratılış düzeni hakkında fikir yürütmeyi kolaylaştırır.

16

Canlıların iç yapısına kadar
inilmesi, delilin gücünü nasıl
etkiler?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 16

Delili derinleştirir; dış görünüşteki düzenin iç bünyede de aynı şekilde sürdüğünü gösterir.

17

Zerrelerin düzenli görev yapmasıyla ilim arasında nasıl bir ilişki kuruluyor?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 17

Düzenli görev, önceden belirlenmiş bilgi ve ölçüye dayalı bir sevki gösterdiği için ilimle ilişki kuruluyor.

18

Bu farklılıkların ilim ve hikmete bağlanması neden anlamlıdır?

Cevap 18

Çünkü benzer varlıklar içinde her birine özel ayırt edici özellik vermek bilinçli ve maksatlı bir tercih gerektirir.

19

Metindeki delil zinciri yukarıdan
aşağıya inerken hangi iki uç
arasında bağlantı kuruyor?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 19

Göklerin ve yerin yaratılışı ile insanların yüz, dil ve ses farklılıkları arasında bağlantı kuruyor.

20

Göklerin ve yerin yaratılışıyla
başlanması neden isabetlidir?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 20

Çünkü en geniş ve herkesçe fark edilen düzen orada görüldüğü için delile sağlam bir başlangıç sağlar.

21

Yeryüzündeki varlıkların “yerin meyveleri ve gayeleri” sayılması nasıl anlaşılmalıdır?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-ve-avetle-hulasasi

Cevap 21

Yerde ortaya çıkan varlıkların, yeryüzünün neticesi ve hikmetli ürünleri olduğu anlaşılmalıdır.

22

Yeryüzünde serilip saçılan varlıkların sürekli değişmesi hangi açıdan anlamlıdır?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-ve-avetle-hulasasi

Cevap 22

Geçici görünmelerine rağmen
belirli ölçü ve hikmetle
yenilenmeleri açısından
anlamlıdır.

23

Türlerin mükemmel fertlerinden
söz edilmesi neden önemlidir?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 23

Çünkü genel düzenin, tek tek bireylerde daha somut ve ayrıntılı şekilde ortaya çıktığını gösterir.

24

Hücreler, organlar ve sinirlerden söz edilmesi hangi anlama hizmet eder?

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-
ve-avetle-hulasasi

Cevap 24

Canlının yalnız dış yapısının değil,
iç işleyişinin de aynı ilahî ilim ve
kudretle düzenlendiğini anlatır.